

BRÄNNPUNKT 5

SvD söndag 3 december 2006

Svenska Dagbladets debattsida | Redaktör Sune Olofsson | Telefon 08-135149
Biträdande redaktör Hans O Alfrédrsson | Telefon 08-135694 | e-post brannpunkt@svd.se

LÄS MEST FIKTION Journalisten Henrik Arnstad förmedlar en grovt förenklad bild av det finsk-tyska vapenbrödraskapets natur. Hans bok är inte ett seriöst historiskt verk, skriver den finländske historieforskaren Henrik Meinander, som kritiserar trenden populärhistoria i Sverige och Finland.

Debattguide

AFTONBLADET

Varför stoppas inte aids?

Det är hög tid att vi utkräver ansvar för de ledare som strör vackra ord omkring sig, men åstadkommer desto mindre.

Redan 1984 fanns tillräcklig kunskap för att stoppa aids epidemien... Nu blev det inte så. I stället har sju miljoner människor drabbats och inget land är förskrat.

HENNING MANKELL
Aftonbladet
debatt
2 december
2006

DAGENS NYHETER.

Utmanande straffskatt

Detta är fräckt och utmanande och dessutom ekonomiskt dumt. Vad är detta om inte en solklar diskriminering av den äldre arbetskraften? Andra på detta förslag medan tid är och ta bort straffskatten på äldre arbetskraft från förslagen i budgetpropositionen.

KJELL-OLOF FELDT
SVEN-OLOF LODIN
CARL JOHN ÅBERG
DN Debatt
2 december 2006

Balansen mellan brottsbekämpning och personlig integritet har brakat samman. Om medborgarna inte protesterar går vi mot ett samhälle där myndigheterna ständigt vet var vi befinner oss, vad vi har för oss och till och med vad vi tycker.

Pär Ström
i den nyutkomna skriften Med Storebror i uppfinnarverkstan - 22 teknologier som hotar din integritet.

Göteborgs-Posten USA mot en återvändsgränd

En majoritet av irakerna vill att USA lämnar landet. En majoritet av amerikanerna likaså. Förr eller senare kommer USA att dra sig ur Irak... Alla vägar måste prövas i Irak. Men i dagsläget framstår de flesta som återvändsgränder.

GÖTEBORGS-POSTEN
1 december 2006

Arnstads bok är inte seriös

Massmedierna på bägge sidor om åttiota viken fick förra veckan en saftig biff att hugga i. Jag avser bröstas ordväxlingen mellan den svenske journalisten Henrik Arnstad och den finske diplomaten Peretti Torstila.

Dispyten gäller i sak Arnstads biografi över Sveriges krigstida trikesminister Christian Günther, som innehåller många avsnitt som rör också Finlands historia.

Brännpunkt
29/11: Henrik Arnstad: "Finland ljuger om nazismen"

SvD.se
Läs artikeln.
• svd.se

Finland ljuger om nazismen

Finland har inte varit neutral under andra världskriget... (This is a snippet of the article text visible in the image collage.)

Den 13 november höll statssekreteraren Peretti Torstila ett föredrag om europeisk säkerhetspolitik vid sitt inval till utländsk ledamot i Krigsvetenskapsakademien i Stockholm. Föreläringen innehöll ett kort avsnitt i vilket Torstila betecknade Arnstads bok som "ett sorgligt bevis på brist på historiskt perspektiv".

Journalisten och författaren Henrik Arnstads bok om Christian Günther väcker starka känslor i Finland.

tagit en viss uppgift och om hans tolkning av källan ifråga är rätt och rimlig. Hans eventuella arkivkällor får vi inte veta någonting om.

Tonfallet och nyansen i Arnstads bokens namn (SvD Brännpunkt 29/11) ramgick redan ur rubriken: "Finland ljuger om nazismen". Sådant titulerar antagligen bokens författning.

En sak är dock klar. Arnstad bygger inte alls sin framställning på modern finsk forskning och hans text avslöjar också att han saknar en helhetsbild av forskningsläget i sitt hemland.

Arnstad bygger inte sin framställning på modern finsk forskning och hans text avslöjar att han saknar en helhetsbild av forskningsläget i sitt hemland.

litetsgranskningen? Det hade varit världens enklaste sak att be om ett utlåtande av en svensk expert på området.

Hans beskrivning av Christian Günthers betydande diplomatiska insatser till förmån för både Sverige och Finland utmynnar därför i en närsynt kronologi som regelbundet brister i fråga om historisk kontext och inlevelseförmåga.

återerövra de i vinterkriget förlorade territorierna och sommaren 1941 till och med drömd om ytterligare landvinningar i öster.

Alla vet att bokbranschen styrs idag av allt mer av kommersiella motiv. Men det kan inte vara vettigt att på detta sätt upplösa gränserna mellan vetenskaplig historieforskning och debattskrifter.

Men det gör det inte lättare att föra en saklig diskussion om våra läners gemensamma historia och om ur Finlands vapenbrödraskap med Tyskland åren 1941-1944 verkligen för uppfattas som ett uttryck för ett finnarnas va begeistrade över tiler.

Arnstads karakterisering av Günthers hållning till Hitlers Tyskland är ofta efterklokka och ibland direkt orättvisa. Och när han beskriver Finlands väg genom kriget lämnas många väsentligheter fullständigt utanför.

Men att detta skulle ha betydtt att det finska folket i förlängningen slogs "för nazismens världsherravälde och för demokratiernas - inklusive Sveriges - undergång" är ändå helt missvisande.

Konsumenterna har rätt att få veta vad de köper och om inte förlagen klarar av konsumentupplysningen borde åtminstone dagspressen göra jobbet. Det finns därför skäl att flytta tyngdpunkten i denna debatt.

Vilken är min egen position i detta sammanhang? Jag är en finsk yrkeshistoriker, som har bedrivit en del forskning om Finlands och Sveriges 800- och 1900-talshistoria. Andra världskriget är en av mina specialiteter.

Ett exempel på detta är Arnstads redogörelse för hur Finland efter det förlorade vinterkriget mot Sovjetunionen 1939-1940 stegvis närmade sig Tyskland och sommaren 1941 deltog i Operation Barbarossa.

Skildringen av Finlands oförmåga att lösgöra sig ur Tysklands grepp åren 1943-1944 visar ännu tydligare att Arnstad inte alls beaktar det allmänna intresset.

Här bör genast tilläggas att vi i Finland kämpar med detta problem minst lika mycket som i Sverige. Den populära historiekulturen pulserar av egen kraft och tar inte notis om vetenskapliga rön såvida de inte innehåller chockerande eller omstörtande avslöjanden.

Henrik Arnstad har uppenbarligen samlat in ett stort material om Christian Günther. Det bör också påpekas att han har lätt för att formulera sig och bitvis är han rikligt medryckande. Men detta gör inte hans bok till en vetenskaplig undersökning.

Arnstad har rätt i att den finska statsledningen vintern 1940-1941 medvetet gick in för att liera sig militärt med Tyskland.

I motsats till vad Arnstad försöker påskina berodde inte den finska statsledningens ovilja att ingå en separatfred med Sovjetunionen före september 1944 på ren och skär dumhet.

Efter Sovjetunionens fall har många ingrödda fördomar, vilda rykten och nationella myter fått vind i seglen. Första världskriget gestalts redan av europeerna som en gemensam tragedi.

Verket har inga källhänvisningar och dess bristfälligt uppställda litteraturförteckning finns inte i själva boken utan på en särskild webbplats.

Men han utelämnar att detta berodde på att Finland inte ville gå samma öde tillmötes som de baltiska länderna, som sommaren 1940 ockuperades av Sovjetunionen. Han nämner att förhandlingarna om ett svensk-finskt statsförbund rann ut i sanden senhösten 1940, men dryftar överhuvudtaget inte vad detta innebar för Finland.

Tvärtom bottnade dess avaktande linje i en kallblodig insikt om att det var säkrast att bryta banden med Berlin först då tyskarna hade tvingats så mycket på reträtt att de inte kunde hämnas på Finland.

Det samma kan tyvärr inte ännu sägas om andra världskriget, som fortfarande väcker nationella skuldkänslor och aggressioner i de breda folklagen.

Det kan inte vara vettigt att på detta sätt upplösa gränserna mellan vetenskaplig historieforskning och debattskrifter.

Konsekvensen var ju att Finlands statsledning insåg att man måste liera sig med Tyskland, eftersom det var uppenbart att varken Stalin eller Hitler skulle ha respekterat en finsk neutralitet.

Summan av kardemumman är att Arnstads bok inte kan betecknas som ett seriöst historieverk. Snarast handlar den om en hurtig blandning av odokumenterade fakta, uppgifter och lösa funderingar som gränsar till fiktion.

HENRIK MEINANDER
professor i historia
Helsingfors universitet

SvD.se

Diskutera artikeln
• svd.se/brannpunkt

Arnstad ger en grovt förenklad bild av det finsk-tyska vapenbrödraskapets natur. Det är sant att den finska statsledningen såg fram emot att

Varför har ett så ansett och etablerat förlag som Wahlström & Widstrand så fullständigt struntat i kva-